

(Forespørgslen anmeldt 1/11 85. Fremme af forespørgslen vedtaget 7/11 85).

Begrundelse

Ingerlise Koefoed (SF):

På finansloven for 1985 og på tidligere finanslove har der været afsat et beskedent beløb til støtte af kulturformidlende aktiviteter, i 1985 1½ mill. kr. Pengene er blevet brugt bredt til støtte af aktiviteter, som ikke kan støttes over andre konti på kulturministeriets budget. De er gået f.eks. til festival, til karneval, til børneaktiviteter af forskellig art, til flygtninge- og indvandrerarrangementer og til særlige aktiviteter i ungdomsåret og andre år.

Med finanslovsforslaget for 1986 er denne bevilling blevet inddraget i to omgange, først ved fremsættelsen af forslaget, hvor beløbet var blevet halveret, og så ved ministerens ændringsforslag til finanslovsforslaget, hvor den sidste halvdel blev slugt til andet brug.

Dette har gjort mange kulturelt aktive mennesker ude i landet ret forskrækkede. De har nemlig betragtet muligheden for at få statsstøtte til ikke etablerede kulturaktiviteter som en vigtig opmuntring for både foreninger, kommuner og andre initiativtagere, og de har med rette frygtet, at en del folkelige eller særprægede arrangementer vil forsvinde, hvis kulturministeriets støtte forsvinder.

Det er vores opfattelse, at staten og dermed kulturministeren og folketinget stadig bør vise også det ikke etablerede kulturliv kontant interesse, og vi har derfor ønsket at spørge kulturministeren, hvad hun for fremtiden vil gøre for at støtte og opmuntre de kulturformidlende aktiviteter, der ved deres nyskabende og folkelige indhold har givet et væsentligt bidrag til den kulturelle mangfoldighed i lokalsamfundene.

Besvarelse

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Den bevilling på ca. 1½ mill. kr., der er opført på kulturministeriets finanslovsafsnit til støtte for kulturformidlende arbejde, er blevet brugt til utrolig mange forskellige aktiviteter. Det er også for mangeartede aktiviteter til, at man kan remse dem alle op her, men lad mig som nogle typiske eksempler

27. møde

Torsdag den 21. november 1985 kl. 10.00

Dagsorden:

1) Forespørgsel nr. F 10:

Forespørgsel til ministeren for kulturelle anliggender [om, hvad kulturministeren agter at gøre for fortsat at sikre støtte til kulturformidlende aktiviteter i lokalsamfundene].

Af Ingerlise Koefoed (SF) og Lenger (VS).

2) Forhandling om redegørelse nr. R 3:

Industriministerens industripolitiske redegørelse af 5. november 1985.

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om ikke-førstebud af atomvåben.

Af Albrechtsen (VS) og Riishøj (SF) m.fl.

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod kemiske og bakteriologiske våben.

Af Albrechtsen (VS) og Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel nr. F 10:

Forespørgsel til ministeren for kulturelle anliggender:

»Hvad agter kulturministeren at gøre for fortsat at sikre støtte til de kulturformidlende aktiviteter, der ved deres nyskabende, mindre etablerede og ofte mere folkelige indhold har bidraget til den kulturelle mangfoldighed og alsidighed i lokalsamfundene?«

Af Ingerlise Koefoed (SF) og Lenger (VS).

[Ministeren for kulturelle anliggender]

på, hvad der økonomisk er blevet tilgodeset, nævne amatøraktiviteter inden for teater, inden for film, inden for video og musik og ligeledes inden for kunstfrembringelse, udstillingsvirksomhed, tilskud til arrangementer, herunder karnevalsarrangementer og festivaler landet over.

Støtten er altovervejende ydet til konkrete arrangementer eller til forskellige anskaffelser af nødvendigt apparatur til aktiviteterne gennemførelse. Ofte har støtten bestået i garantitilsagn. Der er ikke blevet givet tilskud til anlægsvirksomhed, og ministeriet har heller ikke ønsket at yde en løbende støtte, som ville kunne få karakter af et egentligt driftstilskud.

Ved behandlingen af de indkomne ansøgninger er der blevet lagt stor vægt på den lokale opbakning bag aktiviteterne. En sådan opbakning giver sig typisk udtryk i tilsagn om økonomisk støtte fra lokal side, altovervejende kommunen, støtte, der kan bestå i tilsagn om økonomisk tilskud eller garanti eller i, at kommunen stiller lokaler eller andre faciliteter vederlagsfrit til rådighed for sådanne aktiviteter og arrangementer.

Som det for nylig er oplyst over for tingets kulturudvalg, har en gennemgang af ansøgningerne for 1984 og 1985 vist, at i ca. 70 pct. af sagerne foreligger der tilsagn om lokal økonomisk støtte. For mig at se vidner dette om en udtalt lokal, kommunal forståelse for den betydning, der ude omkring tillægges disse aktiviteter.

Bag ansøgningerne til ministeriet står der også vidt forskellige initiativtagere. Det kan være organisationer, det kan være foreninger, eller det kan være en kreds af engagerede mennesker, som har fundet sammen for at gennemføre et arrangement eller for at etablere et lokalt samlingssted.

I de senere år synes antallet af ansøgninger fra medborgerhuse og lignende samlingssteder at tegne sig for en større og større andel. I disse huse udfolder der sig aktiviteter, som har bud til alle aldersklasser, og som har det tilfælles, at de kalder på deltagerne engagement og medvirken. På mange måder er disse samlingssteder beslægtet med landets forsamlingshuse.

Denne væsentlige del af det kulturelle mønster har tidligere været drøftet her i tinget, bl.a. i forbindelse med den kulturpolitiske redegørelse, som jeg gav i maj måned

1984, og idet jeg henviser til denne redegørelse, vil jeg gerne gentage, at jeg fortsat finder, at disse lokale kulturaktiviteter er utrolig væsentlige, ikke alene ved deres mangfoldighed, men også fordi de bringer mennesker sammen om nogle aktiviteter, måske ikke for at yde de store præstationer, men fordi man derigennem føler, at man indgår i et større fællesskab.

Jeg vil også gerne gentage, at jeg synes, det er utrolig prisværdigt, at der ydes en stor indsats af de mange, der frivilligt og ulønnet engagerer sig i dette arbejde, og jeg mener afgjort, at de bestræbelser fortjener en offentlig hjælpende hånd, men den støtte bør efter regeringens mening oftest være kommunal.

Denne opfattelse må naturligvis også ses i sammenhæng med det mere overordnede synspunkt, som går ud på, at der er opgaver, som det er nødvendigt at staten løser, fordi vi er alene om dem. Det kan være støtte til kunstsikring, det kan være opretholdelse af de centrale kulturinstitutioner, det kan være uddannelse, og det kan være mere generelle kulturpolitiske ordninger.

Herudover er der så andre opgaver, hvis løsning må være en forpligtelse for kommuner og stat i fællesskab, og endelig er der så opgaver, hvis løsning som sagt bør være en forpligtelse for kommunerne.

Hvis staten påtager sig at yde støtte på områder, som naturligt hører ind under kommunale instansers ansvar, forringer man derved mulighederne for, at de centrale opgaver kan blive løst. Det er på denne baggrund og bestemt ikke på grund af en nedvurdering af de lokale aktiviteter, at jeg på kulturministeriets bidrag til ændringsforslag til finanslov 1986 har foreslået kulturformidlingskontoen ophævet. Jeg har nu forstået, at et flertal i folketinget ønsker kontoen bevaret uændret, og det vil regeringen så naturligvis indstille sig på.

Mit svar på den stillede forespørgsel må derfor være, at jeg fortsat mener, at der i altovervejende grad bør være tale om lokal støtte til lokale aktiviteter, og det vil også fortsat være en hovedregel ved vurderingen af ansøgninger om støtte fra kulturformidlingskontoen, at en sådan lokal støtte er en betingelse for statsstøtte.

Herudover vil der fortsat i et vist omfang være andre midler, f.eks. tipsmidler, til rådighed for sådanne lokale initiativer.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Endelig kan jeg oplyse, at jeg for tiden overvejer, hvorvidt det vil være muligt og rimeligt i samarbejde med kommunerne at omlægge nogle af støtteformerne på andre områder. Når disse overvejelser er afsluttet – og det er de altså ikke endnu – skal jeg naturligvis meget gerne orientere folketingets kulturudvalg nærmere.

Forhandling

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne takke kulturministeren for svaret og glæder mig over, at kulturministeren, sådan som der jo også stod i den kulturpolitiske redegørelse, finder, at disse aktiviteter er meget væsentlige, og at det er vigtigt, at mennesker ude i lokalsamfundene har mulighed for at udfolde sig på egne betingelser og skabe nogle ting, som ikke skabes – så meget i hvert fald – af det mere etablerede kulturliv.

Jeg er også glad for, at kulturministeren finder, at disse ting er støtteværdige, men jeg er naturligvis ikke helt enig i, at det ikke vil være væsentligt også for fremtiden, at staten går ind og giver et lille – og det er jo et lille – tilskud til opmuntring.

I øvrigt finder jeg, at de kriterier, som man har uddelt støtte efter, nemlig at betingelsen er, at der er lokal økonomisk interesse for arrangementet, er rigtige og fortsat skal anvendes.

Derudover vil jeg sige, at den kulturpolitik, som vi taler om i kommunalpolitisk og folketingspolitisk sammenhæng, lidt forenklet kan opdeles i tre former, nemlig industrikulturen, dannelseskulturen og folkekulturen.

Industrikulturen viser sig i det, som man kunne kalde den kommercielle kulturindustri, og det er sådan noget som ugeblade, legetøjsindustri, kommercielt fremstillede videogrammer, popmusik, B-film og den slags ting. Det er noget, der er produceret for at imødekomme behovet for spænding, afslapning og adspredelse og produceret på en måde, der, om ikke andet, trækker penge ud af lommen på børn og voksne. Industrikulturen lever nemlig på rent markedsøkonomiske betingelser, og den kræver ikke offentlig bevågenhed og offentlige tilskud, men den stiller efter vores mening nogle indirekte krav om, at politikerne søger at støtte og fremme

alternativer til den rent kommercielt fabrikerede underholdning og adspredelse.

De alternativer finder vi i dannelseskulturen og i folkekulturen.

Dannelseskulturen er den professionelt fremstillede kunst og kulturformidling. Det er billedkunst, film, teater og litteratur, alt produceret med mere eller mindre direkte eller indirekte statsstøtte og kommunal støtte og formidlet gennem professionelle kulturformidlingsinstitutioner som biblioteker, museer og koncerthuse. Dannelseskulturen og industrikulturen har det tilfælles, at de begge appellerer til forbrug. Man er passiv forbruger af deres produkter, men de adskiller sig fra hinanden med hensyn til originalitet, engagement, appel til fantasi og følelser og de spørgsmål, de stiller eller – når det er kommercielle udtryk – nok ikke stiller om livsværdier, om etik, om æstetik.

For SF er en hel del af dannelseskulturen, ikke mindst den mere eksperimenterende og spørgsmålsstillende, vigtig for udviklingen af bevidstheden om, at ting kan være anderledes. Den hører med i kulturkampen, fordi den kan åbne for nye ideer og give grundlag for udformning af andre holdninger og udtryk end de mest trivielle og vanedannende.

Folkekulturen adskiller sig på mange punkter både fra industrikulturen og fra dannelseskulturen. Det er en kultur, hvis udtryk vokser lige ud af menneskers eget behov for aktivitet. Den finder sted på folks egne betingelser, den er for det meste lokal, den udfoldes i fællesskaber, og den hviler nogle gange – ofte – på traditioner, men den kan også være nyskabende, og den kan skabe et vigtigt møde mellem traditioner og nutid. Det er vigtigt, at den er udadrettet, at den kalder på deltagelse og aktivitet, og at den er anonym og ikke professionel.

En del af den nyere folkekultur er opstået i protest mod voksende professionalisme og bureaukratisering og i oprør mod de større og større enheder, som lægger beslutningerne meget langt væk fra dem, som beslutningerne angår. Folkekulturens udtryk er de ting, vi taler om i dag. Det er f. eks. amatørteater, det er egnesspil, det er folkedans, det er folke-musik, det er foreningsliv, det er folkelige aviser, det er medborgerhusaktiviteter, det er festivaler, karnevaller, bogcafeer og mange forskellige børnearrangementer.

[Ingerlise Koefoed]

For SF er folkekulturen en vigtig del af kulturlivet, bl.a. fordi den ved at tale til fællesskab og fælles arbejde og oplevelse kan give mennesker en fornemmelse af, at de selv er nødvendige for at gøre fællesskaberne levende, en fornemmelse, der er kolossal vigtig i en tid, hvor medierne og det politiske liv meget ofte virker meget fremmedgørende for såkaldt almindelige mennesker.

Både dannelseskulturen og folkekulturen er afhængig af offentlig støtte og velvilje, og begge dele har da også hidtil modtaget offentlig støtte og mere eller mindre offentlig velvilje. Aldrig ret meget i øvrigt: på statsbudgettet fylder det hele knap 1 pct. og på kommunernes budgetter lidt mindre, og af de få penge får folkekulturen så igen ca. 1 pct. I den ene procent er hidtil indgået de 1½ mill. kr., som vi taler om her i dag, men de 1½ mill. kr. har til gengæld betydet ikke så lidt.

Vi har i kulturudvalget, som kulturministeren også nævnte, fået en værdifuld oversigt over, hvad pengene er gået til. Den er værdifuld, fordi den viser noget om, hvor brede kulturaktiviteterne på det rent folkelige plan kan være, beskedne som de er rent penge-mæssigt.

Initiativtagere til aktiviteterne er, som kulturministeren også siger, først og fremmest amatørgrupper, private værksteder, skoler og foreninger, og aktiviteterne har været for børn, for unge, for blandede grupper, for indvandrere og nu vel også for flytninge og for handicappede. Kulturministeriets tilskud har, som jeg sagde det før, i de senere år været betinget af kommunale og andre lokale økonomiske indsatser, og der er fra ministeriets side givet beløb på fra 10.000 til ca. 50.000 kr., mest i den lave ende af beløbsskalaen, og så er der stillet garantibeløb til rådighed hist og her. Der er altså kommet meget ud af de få, alt for få, midler, ministeriet har stillet til rådighed, og det ville være synd og skam og til stor sorg for mange aktive mennesker rundt omkring, hvis folketings accepterede, at et så beskedent beløb med en så forholdsvis stor betydning skulle spares væk.

Men, siger ministeren så, når det foregår lokalt, skal det også støttes lokalt. Ja vist, men det bliver det jo også, bare ikke nok, og der er for mig ingen tvivl om, at ministeriets støttepolitik har udviklet en såkaldt sne-

boldeffekt, som bl. a. har vist sig i den psykologiske og praktiske betydning, det har, at man kan drøfte en ny idé eller et nyt forslag med forskellige myndigheder, både lokalt og i kulturministeriet. Tanken om, at der eksisterer en mulighed for et økonomisk tilskud og en interesse også fra statslig side, kan bestemt virke som en tilskyndelse og opmuntning i den fase, hvor ideerne fødes.

Det var SFs hensigt at fremsætte et dagsordensforslag, der opfordrede regeringen til at aflyse den bebudede besparelse på kontoen for kulturformidling. Jeg har nu heldigvis forstået, at ministeren har lyttet til de såkaldte græsrodder og selv er indstillet på at trække sine forslag tilbage, og det kan jeg kun glæde mig over, samtidig med at jeg kan glæde mig over, at det alternative kulturflertal stadig er ved magt. Det glæder jeg mig over, ikke for det alternative flertals skyld, men for de menneskers skyld, der har glæde af de forskellige kulturtilbud og kulturaktiviteter, der er, hvad enten de så betegnes som dannelseskulturelle eller folkekulturelle. Alternativer til det rent kommercielle og udfordringer til fantasi, følelse og skaberevne er de under alle omstændigheder.

Jimmy Stahr (S):

Nu kunne det selvfølgelig være fristende at tage fat i nogle gamle ordsprog som det om, at én synder, der omvender sig, er bedre end... og så nogle helt andre. Jeg ved ikke, om jeg rigtig kan bruge det; for det første er jeg ikke sikker på, at ministeren opfatter sig selv som en synder, og efter at have hørt ministeren er jeg heller ikke helt sikker på, at hun egentlig havde omvendt sig. Derfor vil jeg helt unnlade at begynde at diskutere de ting.

Jeg synes måske også, at situationen er lidt mærkelig. Vi i oppositionen gør alt, hvad vi kan, vi forhandler med hinanden, og vi løber rundt på gangene og gør alt, hvad vi kan, for at give ministeren nogle flere penge til at bruge i sit ministerium, og så lyder det, som om ministeren slet ikke er fantastisk glad for os. Det kan man næsten blive lidt deprimeret over, og man kan få den fornemmelse, at ministeren måske i virkeligheden har onde hensigter. Men lad nu det stå hen; jeg har bemærket, at vi er tilbage i noget, som jeg

[Jimmy Stahr]

synes er betydelig bedre end det, der var tanken.

Det er jo rigtigt nok, som ministeren siger, at mange af disse kulturinitiativer bør tages i det lokale samfund, det er vi overhovedet ikke uenige med ministeren i, og det rigtige er, at det efterhånden, måske alt sammen endda, lå i det lokale samfund. Det har vi heller ikke noget imod. Vi ved jo også godt, at der er forståelse i en stor del af kommunerne, og især her op til valget har der i hvert fald været meget stor forståelse i en del kommuner for at gøre noget. Den forståelse skal vi selvfølgelig holde fast i, og derfor er det vigtigt, at de tusinde møder og de tusinde initiativer blomstrer rundt omkring. Men jeg synes ikke, at ministeren alligevel skal give den mulighed fra sig, som det er at have et bundt gulerødder – og det er jo i virkeligheden det, dette er – et bundt gulerødder, som ministeren på passende tidspunkter kan give ud for at sætte noget i gang. Jeg tror egentlig, at jeg, hvis jeg var minister, ville synes, at det netop ville være spændende at have nogle penge, jeg kunne sætte noget i gang med. Jeg ville måske opfatte det som en af mine vigtigste opgaver som minister at have en mulighed for at sætte noget i gang, og det er derfor, at jeg i dag synes, det er godt af os, at vi presser ministeren, selv om det er et utaknemmeligt job at skulle gøre det.

Jeg kan ikke sige andet end: lad os komme videre med det her og så selvfølgelig prøve på at få ministeren til overvejende at bruge disse penge til de ting, som ligger ud over den enkelte kommune, og da ville det selvfølgelig være ekstra rart at have gulerødderne, hvor en kommune faktisk kan sige: nej, det er ikke os, det er de næste, osv. osv. Der ville ministerens indsats jo også have stor betydning. Nu har fru Ingerlise Koefoed jo været inde på en del af de steder, hvor man kunne tage fat, så det skal jeg ikke bore mere i.

Men jeg ville som sagt være mere tryk, hvis ministeren ville sige, at hun vil gøre alt for at skaffe penge og starte initiativer alle de steder, hvor hun havde mulighed for det; det ville jeg synes var helt rigtigt, og det ville jeg være mere tryk ved.

Og må jeg så til sidst, for at det skal være soleklart, spørge: det, vi nu snakker om, og det, ministeren snakkede om, er det de 1,4

mill. kr., eller er det de 700.000 kr.? Det synes jeg må være helt klart.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

For det første vil jeg sige, at efter min opfattelse er det klart de 1,4 mill. kr., idet flertallet har ønsket kontoen opført uændret, som den var i 1985.

Dernæst vil jeg nødig have, at resten af debatten skal forløbe med den bemærkning hængende i luften, at ministeren havde onde hensigter.

Og over for hr. Jimmy Stahrs bemærkninger om at sætte noget i gang vil jeg gerne understrege, at den besparelse, der har fundet sted på de 1,4 mill. kr., men som nu ikke finder sted alligevel, er jo fremkommet på baggrund af, at vi var nødt til at sætte noget i gang på andre områder. Man kan vel ikke forvente, at et kulturministerium kan fastfryse alle sine konti og sige, at det hele går, som det skal, for derved afskærer man sig jo fra at sætte noget nyt i gang. Der må nogle omprioriteringer til, og det er præcis derfor, vi har anset det for nødvendigt at fjerne de pågældende beløb fra denne konto, idet vi så har håbet, at det kunne klares med lokale midler fra kommunerne.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Den måde at fremstille det på, holder desværre ikke, for netop på denne konto er der jo mere end nogen andre steder tale om, at det er kortvarige indsatser, der ændrer sig fra år til år, altså næste år er det ikke Den rullende Rottfestival, eller hvad det nu er, der skal have penge. Der sker hele tiden en forandring, og derfor kan man ikke som ministeren sige, at vi tager de penge, og så lægger vi dem over til nogle andre initiativer, for de penge, der bliver taget væk herfra, vil jo i det næste år blive brugt igen til nogle helt andre initiativer. Derfor gælder den ikke helt her.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Da vi i sin tid vedtog en dagsorden her i folketinget, der pålagde regeringen ikke at spare på kulturministeriets budget, blev det selvfølgelig klart her fra talerstolen pointeret,

[Ingerlise Koefoed]

at prioriteringerne måtte ministeren i første omgang lægge. Det var ikke folketingets sag at lægge budgettet ovre i kulturministeriet. Vi forbeholdt os så samtidig retten til at gå ind og se på prioriteringerne og prøve at lave om på dem, og det er det, der sker i dag. Vi har kigget på nogle af ministerens prioriteringer, og et flertal har tænkt, at det var ikke lige den måde, vi syntes der skulle prioriteres på; derfor har vi foreslået status quo på dette område opretholdt, og vi kan så være glade for, at det kan lykkes også for os at gå ind og påvirke budgettet, sådan som det sker her.

Fischer (KF):

Når vi har en debat som den i dag, kan det være berettiget at se på ministeriet for kulturelle anliggender, som det fremtræder på finansloven, og dér ser man et billede af en meget bred og alsidig virksomhed, hvor der ydes statstilskud til et meget stort antal formål. Jeg synes, det skal understreges, at kulturen bestemte ikke er forsømt i Danmark under den borgerlige regering, heller ikke når man ser på de kulturelle debatter, der har været i denne regeringsperiode.

Hvad kulturministeren har sagt, og hvad de borgerlige regeringspartiordførere har sagt, har været udtryk for en fortsat positiv tilslutning til, at det danske samfund engagerer sig aktivt og bredt til fordel for kulturen. Kultur er ikke noget, man skal tage patent på, men det er da klart, at enhver minister er underkastet de økonomiske realiteter, og selv om statsunderskuddet glædeligvis udviser et markant fald, er der ikke endnu plads til udvidelser af den statslige aktivitet. Det er altså nødvendigt inden for det enkelte ministerium at afveje de forskellige hensyn i forhold til hinanden, og her kan man ikke kritisere kulturministeren for, at hun først og fremmest må koncentrere sig om de landsdækkende aktiviteter og så i videst muligt omfang lade kommunerne overtage de lokale opgaver. Det gælder også lokale kulturformidlende aktiviteter, selv om man også dér kan forestille sig et vist statsligt engagement.

Så vil jeg til de to partier, der har stillet forespørgslen, som jo i virkeligheden slet ikke er nødvendig længere, sige: ja men hvad med statens rolle i kulturen på lokalt plan? Er det nu så logisk, at det såkaldte alternative kulturliv kun skulle kunne blive nyska-

bende, mindre etableret og mere folkeligt ved, at der etableres en statslig støtteordning? Med en statslig støtteordning følger der jo automatisk visse kontrolordninger og et vist bureaukrati. Det skal vi gøre så lille som overhovedet muligt, for græsrodsarbejde fungerer nu bedst frit.

Jeg vil også sige, at SF ligger jo langt fremme, når det gælder alle disse ting, og man vil gerne fremstå meget positivt udadtil. Nu skal partiet ved skæbnens gunst til selv at administrere lidt penge rundt omkring i landet, ofte for første gang, og da bliver det helt interessant at se, om det lægger en dæmper på partiets lyst til at love en hel masse offentlige ydelser.

Men tilbage til forespørgslen. Vi er da i den konservative folketingsgruppe meget åbne over for en fortsat debat om statens rolle vedrørende kulturelle aktiviteter i bredeste forstand ud fra ønsket om, at der er åbenhed på kulturens område, også åbenhed for nyskabelser og eksperimenter, der kan berige dansk kulturliv. Det behøver vi ikke denne forespørgselsdebat til, det kan vi klare i folketingets kulturudvalg, og dér håber vi at vi får en god debat også om dette emne.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Hr. Fischer har ret i, at forespørgslen for så vidt nu er overflødig, efter hvad vi har hørt fra ministeren, men jeg synes ikke, at det skulle føre hr. Fischer så vidt, at han helt undlader at læse forespørgslens tekst. Det havde måske været i orden, hvis han så også havde undladt at holde en tale; så havde der været overensstemmelse.

Hr. Fischer spørger de to partier, der står bag forespørgslen – det er jo SF og os i VS – om de virkelig mener, at disse nyskabende, mindre etablerede aktiviteter kun kan få et mere folkeligt indhold og kun kan bidrage mere til den kulturelle mangfoldighed og alsidighed i lokalsamfundene, hvis de får statsstøtte. Næh, det mener vi ikke, hr. Fischer. Det står der heller ikke noget om i forespørgslen. Det er der heller ikke nævnt noget om i begrundelsen. Det er der heller ikke nævnt noget om nogen andre steder.

Det, det drejer sig om, er, at vi mener, at statsstøtte kan være med til at fremme nogle aktiviteter, som selvfølgelig i øvrigt i en eller

[Tinning]

anden grad vil kunne overleve; nogle af dem vil ikke kunne, andre vil kunne. Den lokale, folkelige kultur klarer sig såmænd nok uden den, men der er ikke nogen grund til at forringe betingelserne, og vi siger, at statsstøtte er et godt skridt til at hjælpe dem.

Så siger hr. Fischer: ja men det giver jo kontrol, og det giver jo bureaukrati, og hvad ved jeg. Det er ikke så forfærdelig svært at sende en ansøgning om, at nu vil vi godt i et eller andet område lave den og den aktivitet, f.eks. Den rullende Rottfestival, og vi vil godt have et beløb af den størrelse. Så får de det, og på et eller andet tidspunkt bliver det dokumenteret, at pengene er brugt til formålet. Sådan er det, og det er ikke et afsindig voldsomt bureaukrati eller kontrolapparat, man behøver af den grund.

Jeg vil godt anbefale hr. Fischer at lade være med at spekulere i, om vi skulle mene, at den slags kulturaktiviteter kun kan overleve med statsstøtte, når vi faktisk ikke på noget tidspunkt har været bare i nærheden af at mene det. Hr. Fischer kan heller ikke forstå venstresocialistisk kulturpolitik på en så overfladisk måde.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg er selvfølgelig glad for, at hr. Fischer ved dette kommunalvalg har fået øje på, at SF er kommet ind i kommunalbestyrelserne og skal til at tage det, hr. Fischer kalder et ansvar. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at vi jo ikke er helt nyfødte. Vi har faktisk siddet i kommunalbestyrelserne længe, og vi har også siddet der med stor vægt i den forrige valgperiode.

Vi har altid i SF prioriteret de folkelige aktiviteter og muligheden for, at folk får indflydelse på deres eget miljø, på deres egen kultur og sådan noget, meget, meget højt. Vi har altid talt for, at når man lavede nye boligområder, skulle der være grønne områder til leg og idræt, lokaler til fællesaktiviteter, osv. Vi har meget stærkt støttet de folkelige aviser og alle de andre folkelige kulturaktiviteter for børn og voksne ude i kommunerne. Så der er ikke noget nyt i det.

For øvrigt synes jeg, at man skulle lade være med at snakke om, at vi måske ville vælte statsbudgettet ved at foreslå opretholdt en konto på halvanden million kroner under

kulturministeriet. Det er simpelt hen at overspille.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Jeg vil da ønske SF velkommen til det kommunale arbejde. Man vil sikkert opdage, at i de kommuner, hvor der længe har siddet konservative folk, og hvor SF nu kommer ind og skal have del i magten, har man et aktivt kulturliv og gode rammer omkring kulturlivet. Det er slet ikke noget nyt.

Og så til hr. Tinning: det er en ordentlig mundfuld, der ligger i denne forespørgsel. Jeg har undret mig lidt over, at VS, som jeg har opfattet som et rigtigt græsrodsparti, skulle være så interesseret i statsligt engagement i lokale aktiviteter.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal bare anbefale hr. Fischer at finde debatten om kulturministerens redegørelse i maj måned sidste år. Der er en kort indføring i venstresocialistisk kulturpolitik i det indlæg, jeg holdt ved den lejlighed. Der vil hr. Fischer kunne se, at der ikke er noget som helst modsætningsforhold imellem det at støtte lokal, folkelig kultur og det at mene, at det i masser af tilfælde kan være godt, at staten stiller økonomiske midler til rådighed for fremme af de aktiviteter. Og hvis hr. Fischer stadig tror, at der er en modsætning, så lad os snakkes ved, efter at hr. Fischer har genlæst indlægget i maj sidste år.

Hanne Severinsen (V):

Det begynder at blive vanskeligt at tilføje denne debat noget nyt. Jeg vil dog sige, at når jeg har følt, at det er en lille smule overflødig, at vi skulle have denne forespørgsel nu, så hænger det såmænd sammen med, at jeg er vidende om, at det flertal, vi nu konstaterer, faktisk er konstateret, længe før denne forespørgsel blev indleveret. Det var de radikales skyld, men nu vil SF og VS altså gerne stå med nogle palmer, o.k. Det er det, der er årsagen til, at vi i dag skal have denne forespørgsel.

I venstre deler vi ministerens opfattelse, at de aktiviteter, der har været støttet under denne konto, er væsentlige aktiviteter, og det

[Hanne Severinsen]

er aktiviteter, vi har brug for, men vi er også enige med ministeren i, at det egentlig er kommunale og amtskommunale opgaver. Det er lokale aktiviteter, og det må være i det lokale samfund, man først og fremmest prioriterer dem.

Jeg vil godt understrege, at når vi i det hele taget har set på den konto, så er det ikke, fordi vi vil spare på kulturaktiviteter, men fordi man er nødt til at prioritere. Vi har et kulturbudget, hvor vi ganske vist ikke skal spare totalt, men det kunne jo godt være, at man ind imellem havde grund til at kigge på den måde, der prioriteres på. Det er altså det, ministeren har gjort, men det er hun så ikke kommet igennem med.

Jeg synes stadig væk, at der er noget besynderligt i, at man holder så fast i, at der fra centralt hold skal uddeles små, milde gaver overalt i landet. Selv om jeg godt kan se, at man ind imellem måske har været med til at støtte noget, der ellers ikke var kommet op, synes jeg, at man lige skal huske på, at der jo også er noget, der hedder tipsmidlerne, og de kan bruges til det samme.

Vi vil fra venstres side tilslutte os, at man nu forhandler om dette spørgsmål i forbindelse med finanslovsforslaget, og at kontoen bliver bevaret. Det eneste, vi godt vil sige, er, at principielt er vi lidt betænkelige ved, at man på forhånd siger, at denne udgift er en hellig ko i en tid, hvor vi har meget hårdt brug for at kunne prioritere de kulturelle midler. Det er ikke særlig smart at låse sig for meget fast på forskellige cigarkasser, men jeg vil gerne understrege, at det er sagt uden nogen som helst onde hensigter.

Vi har altså noteret os, at spørgsmålet om denne konto er noget, der indgår i de kommende finanslovforhandlinger, og så håber vi, at ministeren finder en anden måde at prioritere på.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er nok helt tilfældigt, at vi i dag diskuterer to meget forskellige ting, men vi må nok også konstatere, at tilfældet er i ondt lune i dag. Vi diskuterer en forespørgsel til kulturministeren om at spare halvanden million kroner, og lidt senere skal vi diskutere en redegørelse fra industriministeren, hvori det bl.a. oplyses, at regeringen ønsker at støtte industrien med ekstra hundrede millioner

kroner. Som sagt går jeg ud fra, at det bare er et tilfælde, og at der ikke har ligget nogen hensigt hos nogen bagved.

Om selve forespørgslen kan jeg sige, som det allerede er bemærket af adskillige heroppe, at det flertal, der ikke ønskede at støtte nedskæringen af denne post på finansloven har været kendt længe, også før forespørgslen blev annonceret i folketinget. Men jeg vil alligevel sige, at det nok kan undre én, at regeringen netop falder over denne og tror, at der er et flertal i folketinget for det.

Det er støtte til kulturformidlende arbejde, står der i anmærkningerne, støtte til initiativer, som fremkaldes og opstår i takt med samfundsudviklingen. Bevillingen skal bruges til støtte af forsøgs- og undersøgelsesvirksomhed inden for de kulturelle områder, og der gives støtte til institutioner, organisationer, foreninger, bl.a. forsamlingshuse, der arbejder med nye aktiviteter, og som ikke kan opnå støtte på anden måde.

Jeg forstår ikke, at netop denne regering ikke skulle være interesseret i at støtte det, og jeg forstår slet ikke, at man kan tro, at der kan stables et flertal på benene for at skære denne post væk. Man kan vel sige om den, at den i meget høj grad virker som katalysator: altså en lille statsbevilling vil ofte fremkalde et meget stort lokalt initiativ.

Jeg kan kun sige, at vi naturligvis under ingen omstændigheder kan støtte det. Bevillingen må optages på finansloven med samme beløb som sidste år.

Nør Christensen (CD):

Forespørgslen til kulturministeren drejer sig om, hvad ministeren agter at gøre for fortsat at sikre støtte til kulturformidlende aktiviteter m.v. Jeg skal ikke sige ret meget om dette spørgsmål, da kulturministeren i sit indlæg har redegjort for sine synspunkter, og CDs folketingsgruppe står naturligvis fuldt og helt bag ministerens indlæg.

Vi har tidligere haft kulturpolitiske redegørelser, senest i maj måned 1984. Vi lægger vægt på, at de personer, som ofte udfører frivilligt og ulønnet arbejde, fortjener rimelig støtte. Vi mener også, at den offentlige støtte altovervejende bør være kommunal. Jeg var glad for at notere mig gentagelsen af tilsagnet om støtte fra socialdemokratiet på dette punkt. Vi mener i CDs folketingsgruppe, at

[Nør Christensen]

man rundt omkring i kommunerne er bedst til at skønne vedrørende de lokale forhold, også for at lette arbejdsgangen m.v.

Vi har bemærket, at kulturministeren er opmærksom på, at der i folketinget er stor interesse for at bibeholde kulturformidlingskontoen på finansloven med en bevilling af samme størrelse som i 1985, hvilket vil sige noget i retning af halvanden million kroner.

Jeg kan sige til hr. Jimmy Stahr, at jeg mener, at hr. Jimmy Stahr kender kulturministeren så godt, at han ved, at ministeren bestemt ikke har onde hensigter, slet ikke over for hr. Jimmy Stahr.

Det drejer sig om flere penge, og dem må vi lære at vi må have, før vi giver dem ud. Jeg tror, at alle gerne vil være med til at sætte noget i gang, være aktiv, men det er det evige spørgsmål om at prioritere, det er altid et spørgsmål om pengene. Alle er vel enige om, at kultur skal plejes og passes godt.

Jeg håber i øvrigt, at vi får en god og saglig debat i udvalget.

Tinning (VS):

Fru Hanne Severinsen bemærkede, andre har også været inde på det, at egentlig var og er denne forespørgsel overflødig.

Jeg tror, det er vigtigt at erindre sig, at når kulturministeren udtaler sig, og når andre kulturpolitiske ordførere udtaler sig, så har det nogle mere vidtrækkende konsekvenser, end når fru Hanne Severinsen eller andre står og siger noget hos bageren en søndag morgen.

Sagen er, at når der pludselig opstår et rygte om, at nu vil kulturministeren fjerne bevillingerne til kulturformidlende aktiviteter, så spredes der uro i alle kredse af aktive folk. Lige præcis derfor er det nødvendigt at få en debat. Det er nødvendigt at give mulighed for, at ministeren og andre får sagt krystalklart, hvad de mener om disse ting, og hvad de ikke mener.

Jeg har forstået hr. Bernhard Baunsgaards indlæg sådan, at det egentlig er et eksempel på en helt eklatant politisk fejlurdering, at kulturministeren nogen sinde har forestillet sig, at der skulle kunne samles et flertal for at fjerne de 1,4 mill. kr. Det synes jeg er udmærket.

Fru Ingerlise Koefoed mente, at kulturministeren havde lyttet til græsrodderne og der-

for havde skiftet mening. Jeg tror ikke, at vi skal sprede den forestilling, at kulturministeren er blevet specielt ferm til at lytte til nogen som helst græsrodder nogen steder. Kulturministeren har vel lyttet til hr. Bernhard Baunsgaard. Det har heller ikke noget med græsrodder at gøre. Så enkelt er det. Og så har ministeren lagt nogle tal sammen og fundet ud af, at det ikke kan lade sig gøre.

Ministerens forsøger at forklare, hvad det er, der gør, at nogle aktiviteter, som ministeren egentlig synes er meget vigtige og holder meget af og mener bør indtage en central plads i det danske kulturbillede, har ministeren tænkt sig at fjerne gultæppet under alligevel.

Det skulle være, fordi man så kan få nogle flere penge, man kan bruge til andre ting. Her synes jeg at fru Hanne Severinsens advarsel imod cigarkassetækning var på sin plads, ikke når vi snakker om de 1,4 mill. kr., men når vi snakker om den samlede regerings politik.

Intet er vel så modsætningsfuldt som regeringens snak om smidighed, afbureaukratisering osv., samtidig med at den siger: et ministerium har en kasse af en given størrelse, og det ministerium har, hvis det bruger én krone mere på et eller andet område, at finde den samme krone et andet sted, for i vores regering hænger ministerierne slet ikke sammen.

Det er ikke sådan, at man kan gøre noget mere på socialbudgettet for f.eks. at spare på arbejdsløshedsdagpengene. Det kan man ikke. De ligger under to forskellige ministerier, og så kan man ikke gøre sådan noget. Det er heller ikke sådan, at man kan foretage sig nogle mere aktive ting på kulturområdet og så f.eks. spare på socialministerens budget. Nej, for det er også to forskellige kasser, så det kan heller ikke lade sig gøre.

Jeg synes lige præcis, at der er grund til at advare mod cigarkassetækning. Sagen er, at mange af de aktiviteter, kulturministeren siger at hun godt ville støtte fra centralt hold, kunne der samles flertal om her. Det er jeg ret overbevist om. Sagen er bare, at nogle har lagt sig fast på den latterlig lille del af finanslovbudgettet, der står kulturministerium på. Den skal altså ikke være større, og så må ministeren rende og fedte rundt inden for den lille, begrænsede ramme. Det er selvfølgelig en fuldstændig forrykt måde at tænke kulturpolitik på.

[Tinning]

Det er klart, at vi andre indtil videre må finde os i, at den megen snak om, at nu skal vi støtte det ene og det andet, hele tiden har som forudsætning, at den centrale ramme ikke må blive større. Men vi er selvfølgelig enig i, at det ikke kan nytte noget at fjerne de 1,4 mill. kr., at de altså må opretholdes.

Derudover er vi stadig væk villige til at støtte ethvert kulturpolitisk skridt, der handler om at give folk øget mulighed for aktivitet på egne betingelser, hvad enten det drejer sig om film eller video eller idræt eller karneval eller festival eller udstilling, eller hvad ved jeg.

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod fru Ingerlise Koefoeds indlæg om folkekultur, industrikultur og dannelseskultur, men det er en diskussion, vi sikkert har mest ud af at føre på et andet tidspunkt og muligvis også et andet sted. Den skal jeg ikke begive mig længere ind i, men bare sige, at havde SF ment, det var nødvendigt at fremsætte det dagsordensforslag, fru Ingerlise Koefoed omtalte, havde vi også stemt for det, men nu er det heldigvis unødvendigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Enten taler hr. Tinning mod bedre viden, eller også er han bare uvidende. Jeg vil være venlig og antage det sidste.

Hr. Tinning bør være opmærksom på, at når kulturministeriet rent faktisk har fået udvidet sin totalramme, hvad kulturministeriet har – ikke i kraft af det kulturpolitiske flertal i folketinget, men i kraft af et initiativ fra regeringen – så bliver disse penge automatisk ført over som nogle besparelser, andre ministre skal finde. Jeg forlanger ikke, at hr. Tinning skal kunne forstå, at det er derfor, kulturministeren er noget tilbageholdende med at stille for store ønskesedler op, men det er bare således, og det kan hr. Tinning lide eller ej.

Hr. Tinning har taget fejl, for hver eneste gang der sker en udvidelse af kulturministeriets totalramme – det er sket, og det vil ske i de kommende år – betyder det, at andre ministerier skal spare de pågældende beløb. Disse overførsler finder altså sted, og de indgår i den almindelige budgetprioritering inden for regeringen.

(Kort bemærkning):

Tinning (VS):

Det ændrer ikke ved, at når kulturministeren skal forklare, hvorfor det nu har været nødvendigt at fjerne de 1,4 mill. kr., siger hun, at det er, fordi vi ikke kan finde penge til andre centrale initiativer, som vi godt vil sætte i gang.

Jeg er godt klar over, at der er sket nogle udvidelser af den budgetramme, kulturministeriet opererer inden for, og det er jeg glad for, og det synes jeg er en god ting. Det ændrer dog stadig væk ikke ved, at kulturministeriets samlede budget er latterligt lille i forhold til den samlede finanslov.

Jeg mener, at en offensiv kulturminister i dag burde sige: jeg kan forstå, at det ikke er muligt at få fjernet de 1,4 mill. kr.; der er stadig væk nogle centrale aktiviteter, vi godt vil kunne give støtte til. Men så må kulturministeren da sige: så forsøger jeg med et flertal i ryggen i denne sal at få udvidet min totalramme. Ministeren konkluderer omvendt: nu har jeg fået en lille bitte udvidelse igennem, så derfor må hr. Tinning forstå, at jeg ønsker at begrænse min ønskeseddel.

Nej, kulturministeren skal vide, at som en af de få ministre i den siddende regering har ministeren et flertal i salen bag sig, der vil støtte et forsøg på udvidelse af totalrammerne. Det er en næsten enestående chance for den siddende kulturminister.

Når industriministeren kommer med et sådant ønske, hvis boligministeren skulle finde på det, det ved jeg såmænd ikke, men til masser af ministre ville vi sige: nej, nej, nej, det går ikke. Men her er der et nogenlunde fast flertal, så kulturministeren skal bestemt ikke forsøge at begrænse ønskesedlen. Nej, kvalificer den og begrund den, og vi vil selvfølgelig være med til at støtte ethvert skridt til yderligere udvidelse af totalrammen. Det betyder ikke, at jeg mener, der er nogen fornuft i, at man skal finde et andet ministerium at spare på, men vi bilder os ikke ind, at vi kan omlægge hele regeringens måde at føre økonomisk politik på eller forsøge at få ministerierne til at hænge sammen.

Jeg må altså advare ministeren imod at begrænse ønskesedlen og anbefale at gøre den endnu længere. Så må vi se, hvad der sker.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg er enig med hr. Tinning i, at kulturministeren har mulighed for at udnytte det alternative kulturflertal til i mange tilfælde at udvide budgettet.

Jeg vil derudover sige om denne specielle ting, at ændringsforslaget til finanslovsforslaget gik ud på, at resten af pengene, altså 700.000 kr., som stadig stod på kontoen, skulle bruges, fordi den lovpligtige forfatterafgift var blevet højere, end man havde troet.

Det afslører lidt af budgetsystemets absurditet, for det føles fuldkommen urimeligt, at en lovpligtig afgift, nemlig at forfatterne skal have, hvad de skal have, skal betyde, at man tager pengene fra et sted, hvor andre forfattere måske kunne lave nogle direkte aktiviteter, hvor forfatterkollektiver kunne få støtte til at udfolde sig, og sådan noget.

Det er ikke kulturministerens skyld, at budgetsystemet er så absurd, men jeg vil godt gøre opmærksom på, at jeg stadig væk finder det urimeligt, at man, når lovpligtige udgifter stiger, skal finde kompenserende besparelser på de alt for få aktiviteter, man i øvrigt kan stille penge til rådighed for.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg er tårevædet af taknemlighed over den tillid, der strømmer mig i møde fra VS' side. Jeg må dog sige til hr. Tinning, selv om han måske ikke rigtig kan fatte det, at jeg fortsat føler mig dybere forankret i regeringspartierne, end jeg gør i VS.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begynde med at udtrykke en stille undren over nødvendigheden af denne forespørgselsdebat, for som det er fremgået af debatten, har der været et flertal for at opretholde de 1,5 mill. kr., og nu er der bred enighed om at opretholde dem.

Jeg vil blot sige, at der foregår en række væsentlige lokale kulturaktiviteter, som fortrinsvis bør få kommunal og ikke statslig støtte. Ellers vil jeg henholde mig til kulturministerens udmærkede besvarelse af den stillede forespørgsel.

Poulsgaard (FP):

Kan man nu forstå, at vi har sådan en stædig kulturminister. Hun har jo næsten et flertal, der er parat til at lege julemand hele året. Bare det er kulturbevillinger, så er der ingen smalhans.

Vi får at høre heroppefra, at det står så elendigt til med støtten til kulturen i Danmark – hvis hr. Tinning har tid til at høre efter; det ved jeg ikke om han har – men hvilke andre lande yder så meget af nationalbruttoindtjeningen, som den danske nation gør, hr. Tinning? Hvor dårligt står det til med kulturen i dette land?

Det står dårligt til med skattetrykket, men det er man fuldstændig bedøvende ligeglad med, når man er SF, og det skal man selvfølgelig også bare være, for man skal jo bare love, og det giver jo pote, det så vi ved det nylige kommunevalg.

Det bliver godt nok spændende, den dag man skal til at indkræve regningen. Danmark er det land i verden, der har den næsthøjeste skatteprocent, og hvis SF kommer til, får vi den højeste næste år, og næste år ligger vi fuldstændig på toppen. Men det er SF bimplende ligeglad med. Betalingsbalanceunderskuddet er ikke væsentligt. Det har ført andre nationer til afgrundens rand, men man stiller bare krav.

Og så skælder man kulturministeren ud: tænk at have en minister, der ikke vil bruge alle de penge, hun kan få lov til! Det er fantastisk. Jeg synes, at den minister bruger alt for mange penge. Hvis det stod til mig, skulle hele kulturministeriet nedlægges. Det har jeg sagt før, så det behøver jeg ikke at gentage. Der er en masse lande, der har mere kultur end Danmark, men de har intet kulturministerium. Det, vi kalder kultur i Danmark, har ikke ret meget med kultur at gøre.

Rent bortset fra det synes jeg, at den konservative hr. Fischer holdt en rigtig god fremskridtstale i dag, så jeg vil henholde mig til det, han har sagt, og erklære mig 100 pct. enig. Ja, det er spild af folketingets tid – hold op med det pladder!

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 10.56

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 3:*

Industriministerens industripolitiske redegørelse af 5. november 1985.

(Redegørelsen anmeldt 5/11 85. Redegørelsen givet 5/11 85. Meddelelse om forhandling 5/11 85).

Forhandling

Erling Jensen (S):

Stig Lommer sang på sine gamle dage en revyvis, der hed »For sent, for sent, alt for sent«. Det kunne også være mottoet for regeringens industripolitik. Foranstaltningerne kommer længe efter, at de kunne være kommet. Regeringen siger normalt først lidt knibsk nej et par gange, før den endelig siger ja. Forslagene kommer altid stykkevis og delt, aldrig samlet og helt.

Socialdemokratiet mener, at når vi skal arbejde på et dynamisk internationalt industrimarked, så må vi også have en dynamisk industripolitik med en hurtigt virkende og samordnet samfundsindsats, hvor forsknings-, uddannelses-, teknologi- og industripolitik samordnes, og hvor det tilrettelægges i samarbejde med industrivirksomhederne for derved at skabe økonomiske vækstcentre for produktudvikling, for produktion og for eksport.

Midlerne til denne indsats, der på længere sigt mere end betaler sig selv, skal ikke, som det har været regeringens politik, komme ved, at man tager dem fra andre, lige så nødvendige aktive erhvervsfremmeaktiviteter, men fra de helt generelle og passive erhvervsbegunstigelser, der tildeles alle uanset aktivitet og risikovilje.

Det konkrete i dette års redegørelse er afsnittet om en forøget eksportfremmeindsats. Vi støtter ubetinget denne forbedring. Vi går da ud fra, at vi kan få mulighed for at drøfte detaljerne i erhvervsudvalget og også dér høre, hvad erhvervene selv siger om de enkelte

forslag, men det er helt uden for diskussion: ministeren skal have tak for dette initiativ.

Men tilbage til mottoet. Hvorfor skulle det vare så længe? For halvandet år siden sagde jeg i debatten om den forrige redegørelse netop om eksportfremme: foreligger der en påtænkt ny dynamik, en ny aktivitet? Vil man slå det slag, der skal slås for, at erhvervslivet får de bedst mulige eksportmuligheder? Man blev mig svar skyldig dengang, og indtil for få måneder siden har regeringen fastholdt, at der ingen udvidelse af midlerne skulle ske, ja endog, hvis jeg har forstået det rigtigt, at realværdien af eksportfremmen tværtimod skulle sænkes.

Kan regeringen ikke se, at vi på grund af denne forsinkelse har tabt takter i eksportarbejdet netop på et kritisk tidspunkt? Vi har vel også tabt takter på området for projekt- og systemeksport, hvor socialdemokratiet allerede for et års tid siden foreslog en særlig samfundsindsats for at udnytte de offentlige landvindinger til ny eksport, men heller ikke ved den lejlighed mødte vi større gehør.

Ser vi på de øvrige elementer i redegørelsen, er der desværre ofte lidt for stor forskel mellem ord og handling; handlingen lader i hvert fald oftest vente på sig.

Jeg skal complimentere ministeren for redegørelsens grundsætning om teknologien, hvor han siger: »Det er bydende nødvendigt, at der gøres en indsats for, at dansk industri hurtigt kan udnytte de nye teknologiske landvindinger inden for alle teknologiområder.« Ja men undskyld, hvordan får regeringen den holdning, som vi deler, til at rime med regeringens finanslovsforslag med dets nedskæringer på omkring 20-25 pct. af de teknologirettede ordninger?

Det er også glædeligt, at regeringen nu vil tage stilling til et eventuelt udviklingsprogram for bioteknologi. Men hvorfor først nu? Det bad vi faktisk regeringen om i et beslutningsforslag for et lille år siden, hvor vi samtidig pegede på medikoteknologien og på andre teknologier i meget stærk udvikling med betydelige chancer for dansk industri. Dengang var regeringen ikke på plads. Og hvad med produktudviklingen og samfundets medvirken til den? Tror regeringen ikke, at tempoet i den teknologiske udvikling og kravet til langt hurtigere omstilling også gør det nødvendigt, at vi ser på, om vi kan gøre pro-